

РІШЕННЯ
РАЗОВОЇ СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ ДФ 127.081.2026
ПРО ПРИСУДЖЕННЯ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

Здобувач ступеня доктора філософії Куля Володимир Сергійович, 1997 року народження, громадянин України, освіта вища: закінчив у 2020 році Національний університет «Одеська юридична академія», де здобув ступінь магістра за спеціальністю «правознавство».

З 2022 року займається індивідуальною адвокатською діяльністю.

З 2022 року навчається в аспірантурі Одеського національного університету імені І. І. Мечникова (4-й рік навчання, денна форма, контракт), успішно виконав акредитовану освітньо-наукову програму «Право» підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

Разова спеціалізована вчена рада ДФ 127.081.2026, утворена наказом ректора Одеського національного університету імені І. І. Мечникова МОН України, м. Одеса від «1» липня 2026 року № 59/ОД, у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради Тетяни СТЕПАНОВОЇ – доктора юридичних наук, професора, завідувача кафедри конституційного права та правосуддя Одеського національного університету імені І. І. Мечникова;

Рецензентів:

1. Ольги ГАРАН – доктора юридичних наук, професора, професора кафедри адміністративного та господарського права Одеського національного університету імені І. І. Мечникова;

2. Владлени БОРЩЕНКО – кандидата юридичних наук, доцента, доцента кафедри конституційного права та правосуддя Одеського національного університету імені І. І. Мечникова;

Офіційних опонентів:

1. Павла ЛЮТИКОВА – доктора юридичних наук, професора, професора кафедри публічного та приватного права Університету митної справи та фінансів;

2. Іванни ЗАДОЇ – кандидата юридичних наук, доцента, завідувача кафедри загальноправових дисциплін Національного університету «Одеська морська академія»,

на засіданні «25» серпня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 08 Право КУЛІ Володимирі Сергійовичу на підставі публічного захисту дисертації «Принцип рівності усіх учасників адміністративного процесу перед законом і судом: зміст та особливості реалізації» за спеціальністю 081 Право.

Дисертацію виконано в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова МОН України, місто Одеса.

Науковий керівник: Наталія ІЛЬЄВА – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри адміністративного та господарського права Одеського національного університету імені І.І. Мечникова.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису, виконаного українською мовою. У дисертації містяться нові науково-обґрунтовані результати дослідження, які виконують наукове завдання, що полягає: у розкритті змісту та особливостей реалізації принципу рівності усіх учасників адміністративного процесу перед законом і судом як елементу загальної системи принципів адміністративного права та процесу, системи правових гарантій адміністративного процесу та системи принципів адміністративного судочинства; у розвитку загальної теорії адміністративного права та теорії адміністративного процесуального права, які стосуються принципів адміністративного судочинства; у вдосконаленні на цій підставі норм адміністративного процесуального законодавства.

Уперше: проаналізовано сучасну систему принципів адміністративного права та процесу (з огляду на процес реформування даної публічної галузі права та євроінтеграційні процеси), в якій одним із важливих елементів є принцип рівності усіх учасників адміністративного процесу перед законом і судом; розглянуто принцип рівності усіх учасників адміністративного процесу перед законом і судом як об'єкт адміністративно-правових досліджень, що дозволило виділити основні етапи та напрями наукових розробок з цього питання за останні тридцять років; запропоновано системне бачення принципу рівності усіх учасників адміністративного процесу перед законом і судом серед правових гарантій адміністративного процесу, що дозволило визначити основні зв'язки та взаємозалежності між даним принципом та іншими правовими гарантіями адміністративного процесу; охарактеризовано специфіку реалізації принципу рівності перед законом і судом в залежності від правового статусу учасників адміністративного процесу; розкрито особливості реалізації принципу рівності перед законом і судом в залежності від структури адміністративного судочинства (процесуальної форми, стадій і етапів провадження). Удосконалено: положення щодо особливостей реалізації принципу рівності перед законом і судом кожним із учасників адміністративного судочинства, що може бути враховане при вдосконаленні норм адміністративного процесуального законодавства; теоретичні положення щодо реалізації принципу рівності перед законом і судом на стадії виконання судового рішення, що може бути враховано при вдосконаленні норм КАС України. Дістали подальшого розвитку: положення щодо розуміння терміну

«адміністративний процес», що дозволило уточнити предмет дисертаційного дослідження та визначити сферу правовідносин, де принцип рівності усіх учасників адміністративного процесу перед законом і судом набуває своєї реалізації; наукові положення щодо адміністративно-правових та процесуальних правовідносин, їх ознак та учасників, що дозволило визначитись із специфікою реалізації принципу рівності перед законом і судом стосовно сторін справи; положення щодо принципів адміністративного процесу, що дозволило розкрити зв'язок принципу рівності перед законом і судом із іншими принципами адміністративного судочинства.

Наукові положення, висновки і рекомендації, сформульовані у дисертації, є достовірними, аргументованими та належним чином обґрунтованими. Наукові результати, представлені в роботі, є особистим теоретичним і практичним внеском здобувача. З аналізу змісту тексту дисертаційної роботи варто зробити висновок про відсутність ознак академічного плагіату, фальсифікації та інших порушень академічної доброчесності, що могли б поставити під сумнів самостійний характер виконаної дисертантом роботи.

Авторські висновки та пропозиції, обґрунтовані у дисертації, можуть бути використані у науково-дослідницькій, нормотворчій, правозастосовній сферах, а також у навчально-методичній роботі та навчальному процесі. Дисертаційна робота відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами), та оформлена згідно з вимогами наказу МОН України № 40 від 12 січня 2017 року «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації».

Здобувач має 10 наукових публікацій за темою дисертації, з них: 5 – статті у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України; 5 – тези доповідей в збірниках матеріалів наукових конференцій:

1. Ільєва Н. В., Куля В. С. Щодо визначення поняття принципу рівності усіх учасників адміністративного процесу перед законом і судом в Україні. *Правова держава*. 2023. № 51. С. 53-61. DOI: <https://doi.org/10.18524/2411-2054.2023.51.287984>.

2. Ільєва Н. В., Куля В. С. Гарантії принципу рівності усіх учасників адміністративного процесу перед законом і судом в Україні. *Правова держава*. 2024. № 55. С. 66-76. DOI: <https://doi.org/10.18524/2411-2054.2024.55.311957>.

3. Куля В. С. Особливості реалізації принципу рівності усіх учасників адміністративного процесу перед законом і судом на стадії відкриття

провадження. *Правова держава*. 2025. № 60. С. 26-37. DOI: <https://doi.org/10.18524/2411-2054.2025.60.348099>.

4. Куля В. С. Багатоаспектність принципу рівності у адміністративному праві. *Juris Europensis Scientia*. 2025. № 6. С. 36-41. DOI: <https://doi.org/10.32782/chern.v6.2025.7>.

5. Куля В. С. Особливості реалізації принципу рівності усіх учасників адміністративного процесу перед законом і судом на стадії підготовки справи до судового розгляду. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція*. 2025. (квартал) № 78. С. 19-23. DOI: <https://doi.org/10.32782/2307-1745.2025.78.4>.

6. Куля В. С. Підходи до визначення поняття принципу рівності усіх учасників адміністративного процесу перед законом і судом. *Матеріали 77-ї наукової конференції професорсько-викладацького складу і наукових працівників економіко-правового факультету Одеського національного університету імені І. І. Мечникова (23-25 листопада 2022 р., м. Одеса)* / відп. ред. О. В. Побережець; ред. кол.: А. Л. Святошнюк, Т. В. Степанова та ін. Одеса: Олді+, 2022. С. 18-21.

7. Куля В. С. Зміст принципу рівності усіх учасників адміністративного процесу перед законом і судом. *Збірник тез доповідей студентів, аспірантів та здобувачів – учасників 79-ї звітної конференції Одеського національного університету імені І. І. Мечникова. Секція економічних і правових наук (27-28 квітня 2023 р., м. Одеса)* / відп. ред. О. В. Побережець; ред. кол.: А. Л. Святошнюк, Т. В. Степанова та ін. Одеса: Олді+, 2023. С. 168-171.

8. Куля В. С. Сутність принципу рівності усіх учасників адміністративного процесу перед законом і судом. *Матеріали 78-ї наукової конференції професорсько-викладацького складу і наукових працівників економіко-правового факультету Одеського національного університету імені І. І. Мечникова (22-24 листопада 2023 р., м. Одеса)* / відп. ред. О. В. Побережець; ред. кол.: Є. І. Масленніков, А. Л. Святошнюк та ін. Одеса: Олді+, 2023. С. 15-18.

9. Куля В. С. Особливості реалізації принципу рівності усіх учасників адміністративного процесу перед законом і судом у справах, пов'язаних із проходженням військової служби під час воєнного стану. *Збірник тез доповідей студентів, аспірантів та здобувачів – учасників 80-ї звітної конференції Одеського національного університету імені І. І. Мечникова. Секція економічних і правових наук (23-25 квітня 2024 р., м. Одеса)* / відп. ред. О. В. Побережець; ред. кол.: О. І. Донченко, Є. І. Масленніков, А. Л. Святошнюк та ін. Одеса: Олді+, 2024. С. 188-191.

10. Куля В. С. Проблемні аспекти практики розгляду справ про переміщення та звільнення військовослужбовців ЗСУ в умовах воєнного стану і дотримання принципів та завдань адміністративного судочинства. *Права та основоположні свободи людини у контексті євроінтеграції України : матеріали круглого столу присвяченого Дню юриста та 220-й річниці з дня заснування університету, що проведений кафедрою цивільно-правових дисциплін і трудового права імені професора О.І. Процевського та кафедрою державно-правових дисциплін, кримінального права і процесу факультету історії та права Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди (08 жовтня 2024 р., Харків). Харків, 2024. С. 85-89.*

У дискусії взяли участь голова і члени разової спеціалізованої вченої ради та висловили зауваження:

Рецензент Гаран Ольга Володимирівна – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри адміністративного та господарського права Одеського національного університету імені І. І. Мечникова. Оцінка позитивна. Висловлені рецензентом зауваження:

1. Здобувач у підрозділі 3.3 дисертації констатує, що на кожній стадії адміністративного судочинства принцип рівності усіх учасників адміністративного процесу перед законом і судом має особливості в реалізації. Не є виключенням і така стадія адміністративного судочинства як виконання судового рішення. У зв'язку із цим, до здобувача виникає питання – У чому специфіка реалізації принципу рівності усіх учасників адміністративного процесу перед законом і судом на стадії виконання судового рішення в порівнянні із іншими стадіями адміністративного судочинства?

2. На сторінці 154 дисертаційного дослідження здобувач виділяє чотири концептуальні підходи до розуміння змісту та механізму реалізації принципу рівності усіх учасників судового процесу перед законом і судом: 1) формальний; 2) функціональний; 3) компенсаторний; 4) європейський. Втім, додаткової аргументації потребує зміст європейського підходу, який ґрунтується на стандартах Ради Європи та практиці Європейського суду з прав людини. Хотілося б від дисертанта почути відповідь на наступне питання – У чому полягає європейський підхід до розуміння принципу рівності всіх учасників адміністративного процесу перед законом і судом і як практика ЄСПЛ впливає на його реалізацію в Україні?

Рецензент Борщенко Владлена Валеріївна – кандидат юридичних наук, доцент кафедри конституційного права та правосуддя Одеського національного університету імені І. І. Мечникова. Оцінка позитивна. Висловлені рецензентом зауваження:

1. В підрозділі 3.2 дисертації, який присвячений учасникам судового процесу в контексті реалізації принципу рівності усіх учасників адміністративного процесу перед законом, здобувач, на нашу думку, недостатньо приділяє уваги органам та особам, яким законом надано право звертатися до суду в інтересах інших осіб. Тому під час публічного захисту є необхідність відповісти на наступне питання – Як участь органів та осіб, яким законом надано право звертатися до суду в інтересах інших осіб, впливає на реалізацію принципу рівності усіх учасників адміністративного процесу перед законом і судом?

2. Стаття 61 КАС України серед інших учасників судового процесу називає помічника судді. В підрозділі 3.2 дисертації здобувач аналізує учасників адміністративного судочинства в контексті реалізації принципу рівності усіх учасників адміністративного процесу перед законом і судом, втім в роботі недостатньо приділено уваги помічнику судді в контексті реалізації принципу рівності усіх учасників адміністративного процесу перед законом і судом. Тому під час публічного захисту є необхідність відповісти на наступне питання – Як участь помічника судді в адміністративному судочинстві впливає на реалізацію принципу рівності усіх учасників адміністративного процесу перед законом і судом?

Опонент Лютіков Павло Сергійович – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри публічного та приватного права Університету митної справи та фінансів. Оцінка позитивна. Висловлені опонентом зауваження:

1. Конституція України визначає рівність усіх учасників судового процесу перед законом і судом як одну із засад судочинства, обмежуючи таким чином сферу використання даної засади на практиці. Здобувач же намагається розглядати дану засаду судочинства в загальній системі принципів адміністративного права і процесу, що значно розширило предмет його дослідження. Хотілося б від здобувача почути додаткову аргументацію щодо використаного ним в дисертації методологічного підходу.

2. Спірним вважаємо твердження здобувача, яке він запропонував на сторінці 231 дисертації, що «теорія адміністративного права та процесу, пройшовши у своєму історичному розвитку декілька етапів визначення і обґрунтування змісту адміністративного процесу, повернулася до вихідного та традиційного в загальній теорії права визначення юридичного процесу як діяльності суду з розгляду і вирішення правових конфліктів у порядку, передбаченому процесуальним законодавством». В Україні існують наукові школи, які і сьогодні є прибічниками широкого трактування адміністративного процесу, змістом якого охоплюються не тільки діяльність адміністративного

суду з розгляду і вирішення публічно-правових спорів, а й діяльність адміністративних органів щодо розгляду і вирішення адміністративних справ.

3. Стаття 5 КАС України закріплює, що до адміністративного суду мають право звертатися суб'єкти владних повноважень у випадках, визначених Конституцією та законами України. У зв'язку із цим, до здобувача виникає питання – Які особливості правового становища суб'єкта владних повноважень в адміністративному судочинстві свідчать про спрямованість КАС України на компенсацію фактичної нерівності між приватною особою та суб'єктом владних повноважень у публічно-правовому спорі?

4. Принцип рівності і принцип недискримінації є фундаментальними складовими верховенства права. Здобувач згадує про принцип недискримінації як про один із принципів адміністративного судочинства, який виділяється в наукових джерелах, втім не пропонує співвідношення цих принципів в межах адміністративного судочинства. Хотілося б під час офіційного захисту дисертації почути від здобувача його позицію щодо співвідношення в адміністративному судочинстві принципу рівності та принципу недискримінації.

5. В розділі 3 дисертації здобувач для обґрунтування своїх висновків і пропозицій звертається до міжнародного досвіду та досвіду країн світу, наприклад, розкриваючи особливості європейського підходу до розуміння принципу рівності всіх учасників адміністративного судочинства перед законом і судом (с. 158-163 дис.). Втім, враховуючи, по-перше, євроінтеграційні прагнення України, а, по-друге, реальні кроки нашої держави щодо виваженої адаптації національного законодавства до законодавства Європейського Союзу, бажано було б в дисертації окремим підрозділом визначити особливості правового закріплення і реалізації в країнах Європейського Союзу такої засади судочинства як принцип рівності усіх учасників адміністративного процесу перед законом і судом.

Опонент Задоя Іванна Іванівна – кандидат юридичних наук, доцент, завідувачка кафедри загальноправових дисциплін Національного університету «Одеська морська академія». Оцінка позитивна. Висловлені опонентом зауваження:

1. Зважаючи на особливості структури дисертації, а саме, теоретичне обґрунтування місця принципу рівності усіх учасників адміністративного процесу перед законом і судом в загальній системі принципів адміністративного права та процесу (підрозділ 1.2), в загальній системі гарантій адміністративного процесу (підрозділ 2.2) та в загальній системі принципів адміністративного процесу (підрозділ 2.3), слід було виділити окремий підрозділ для пояснення і обґрунтування особливостей методології проведеного

дослідження. За суттю здобувач вирішує одне і теж завдання – уточнює змістовне наповнення та співвідношення поняття «принцип рівності усіх учасників адміністративного процесу перед законом і судом» з іншими суміжними та спорідненими правовими поняттями. Вирішення та виконання такого завдання можна було б здійснити в межах одного підрозділу дисертації.

2. В підрозділі 2.2 дисертації здобувач, по-перше, демонструє розмаїття думок адміністративістів щодо розуміння і визначення системи правових гарантій адміністративного процесу та адміністративного судочинства, по-друге, приєднується до однієї із концепцій гарантій адміністративного процесу, висловлених в науковій літературі, та характеризує зв'язок і взаємовплив принципу рівності усіх учасників адміністративного процесу перед законом і судом з іншими гарантіями адміністративного процесу. На нашу думку, дисертація виграла б в науковому сенсі, якби здобувач супроводжував характеристику думок вчених щодо системи гарантій адміністративного процесу критичним аналізом та додатково обґрунтував свій вибір концепції гарантій адміністративного процесу, яка була взята в дисертації за основу.

3. На сторінці 131 дисертації зазначається, що принципи адміністративного судочинства визначені КАС України у своїй єдності, взаємозумовленості та взаємодії становлять певну структуровану внутрішньо несуперечливу систему основоположних засад здійснення адміністративного правосуддя. Відповідно, здобувач співвідносить зміст принципу рівності усіх учасників адміністративного процесу перед законом і судом з іншими принципами, які закріплені в КАС України. Цілком погоджуючись із зробленим здобувачем підходом, вважаємо, що його слід було б належним чином аргументувати, адже в науковій літературі висловлюється думка про те, що принципи адміністративного судочинства не обмежуються лише тими, що закріплені в частині третій ст. 2 КАС України. До системи таких принципів можуть належати і інші принципи, які змістовно витікають із положень КАС України, наприклад, принцип справедливості.

4. Здобувач розкриває специфіку змісту принципу рівності усіх учасників адміністративного процесу перед законом і судом та звертає увагу на дві його складові – «рівність перед законом» і «рівність перед судом». При цьому, в дисертації мало уваги приділяється питанню співвідношення цих складових принципу рівності усіх учасників адміністративного процесу перед законом і судом, тоді як практика ЄСПЛ показує, що ці поняття мають принципові розбіжності як в їх розумінні, так і застосуванні. У зв'язку із цим, до здобувача виникає питання: як співвідносяться категорії «рівність перед законом» і «рівність перед судом» як складові принципу рівності учасників адміністративного судочинства з урахуванням практики ЄСПЛ?

Голова Степанова Тетяна Валеріївна – доктор юридичних наук, професор, завідувачка кафедри конституційного права та правосуддя Одеського національного університету імені І. І. Мечникова. Оцінка позитивна, без зауважень.

Здобувач надав обґрунтовані відповіді на висловлені зауваження опонентів і рецензентів, а також на інші запитання та показав високий науковий рівень в ході дискусії. Зазначені зауваження не впливають на основні наукові висновки та загальне позитивне враження від дисертаційної роботи.

Результати відкритого голосування:

Подано голосів – п'ять,

«За»	– 5 (п'ять) членів ради;
«Проти»	– немає;
«Утримались»	– немає.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада ДФ 127.081.2026 Одеського національного університету імені І. І. Мечникова присуджує Кулі Володимирі Сергійовичу ступінь доктора філософії з галузі знань 08 Право за спеціальністю 081 Право.

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової
спеціалізованої вченої ради

Тетяна СТЕПАНОВА

